

Kde se na Valašsku vzaly tajemné kamenné koule? Kameny ve Vidči jsou v Česku rarita

18. prosinec 2018

[Dobré ráno, Moravo!](#)

[Kamenné koule objevili lidé v kamelonomu. K čemu sloužily se neví](#)

Délka audia 3:59

Foto palickap, Wikimedia Commons (CC BY-NC)

Na Vsetínsku asi 5 km od Rožnova pod Radhoštěm je obec Vidče, jedna z nejstarších vsí v regionu Rožnovsko.

Už v první písemné zmínce z roku 1310 se o ní psalo jako o Vitči s písmenem T uprostřed slova. Název prý dostala podle osobního jména Vítek. Prostřední písmeno T se později změnilo na D a z Vitče se stala obec Vidče.

Proč? Protože z kopců nad vsí je krásný výhled. Je z nich vidět široko daleko, proto Vidče. Název je sice ojedinělý, ne-li jediný u nás, ale záhada, která v obci s dlouhou minulostí způsobila rozruch mezi místními lidmi i mezi badateli, pochází až z konce 20. století. Už jste někdy slyšeli o tajemných kamenných koulích? V zahraničí možná ano, u nás je to skutečně rarita. Ve Vidči ji mají.

Putování valašskou krajinou od Horní přes Prostřední až po Dolní Bečvu. Je to kraj s tisíci hvězdami na obloze a chráněnou přírodou

V 90. letech minulého století ji objevili zaměstnanci lomu. Býval nad Vidčím a ještě do konce minulého století se v něm těžil pískovec. Lidé, kteří v něm pracovali, si všimli, že ze skály trčí neobvyklé kamenné útvary. Nikdy se o nich nemluvilo a nikdo o nich nevěděl nic bližšího. Kde se vzaly, jak jsou staré, jaké je jejich složení? To byly asi nejčastější otázky, na které hledali odpovědi odborníci i laici. Bádali, zkoumali a přišli na několik verzí.

Podle jedněch jsou kamenné koule pozůstatkem původních obyvatel krajiny, další si myslí, že vznikly působením mohutných příbojových vln pradávného moře. Taky se objevily domněnky, že to jsou zkamenělá vejce prehistorických ještěřů nebo lávové bochníky, které se kutálely po svahu sopky a díky tomu se z nich staly dokonalé koule, nechyběly ani úvahy o působení mimozemšťanů.

Geologové odebírali vzorky skalnatých koulí, aby přišli na jejich složení a stáří. Rozbor jim ukázal, že kamenné útvary jsou stejné jako okolní hornina. Ovšem další na první pohled neviditelný nález jim pomohl určit dobu, v níž hmota vznikala. V lomu objevili foraminifery neboli dírkonošce. Informace o nich jsem si musela vyhledat, abych dokázala vysvětlit jejich roli v tomto případě.

Foraminifery jsou velmi jednoduše řečeno jednobuněční mořští prvoci. Vytvářejí vápenité schránky a ty se podílejí na tvorbě hornin. Vyskytovaly se už v období prvohor a existují dodnes, jak jsem se dočetla.

Valašsko se sice těžce hledá, místní frgály ale nezklamou

V lomu ve Vidči geologové objevili jejich schránky a podle nich zjistili, že kamenné koule vznikaly před 55 až 65 miliony let.

To potvrzuje, že jde o mimořádný nález. Kdybyste je chtěli vidět, nemusíte ani chodit do prostoru bývalého lomu, teda pokud vám postačí malá ukázka. Kamenné koule jsou k vidění přímo ve Vidči u zvonice blízko kostela sv. Cyrila a Metoděje. Dopravili je tam bývalí majitelé lomu jako dekorativní prvek.

Kostel a zvonice jsou kulturními památkami, které také stojí za zhlédnutí. Zvonice je nejstarší stavbou obce. Je to dřevěná roubenka a byla postavena v 18. století. Historickou hodnotu má i zvon, který je v ní zavěšený.

V roce 1775 byl ulitý z želené rudy, která se v oblasti těžila. Novogotický kostel sv. Cyrila a Metoděje je sice dominantou obce, ale zároveň i nejmladší architektonickou památkou ve Vidči. Byl vybudován na počátku 20. století.

autor: Věra Hotařová